

Kaaskiri Kodutütarde ja Noorte Kotkaste uuendatud järgukatsetele

JÄRGUKATSE NÕUETE UUENDAMISE EESMÄRK

Kodutütarde ja Noorte Kotkaste **järgukavade uuendamise eesmärk** on viia organisatsioonide väljaõpe vastavusse tänapäevaste ootuste ja vajadustega. Suureneb välitegevuse ja riigikaitsevälise väljaõppe osakaal. Samuti on olulisel kohal toetada läbi väljaõppe noorte iseseisvat toimetulekut erinevates olukordades ning suunata neid senisest enam väärtustama füüsilist aktiivsust.

Eesmärk on muuta järkude läbimine organisatsioonide üleselt ühtlasemaks ja selgemaks. Arvestades, et senised järgukavad said põhjaliku uuenduse üle kümne aasta tagasi, on uuendamise sihiks ka sisu ajakohastamine.

ÜLDISED KORRALDUSLIKUD MUUDATUSED

- Protsessi käigus otsustati **muuta järkude järjestust**, et see oleks loogilisem ja noortele paremini arusaadav. Kõige **esimene ehk madalaim on I järk** (vormipluusil üks järgutärn) ning **kõrgem VI järk** (vormipluusil kuus järgutärni). Antud muudatus viib kooskõlla omavahel järgu nimetuse ja vormipluusil olevate järgutärnide arvu.

I järk - alates 7aastane
II järk - alates 7aastane
III järk - alates 10aastane
IV järk - alates 12aastane
V järk - alates 14aastane
VI järk - alates 16aastane
- Selleks, et järkude läbimine toimuks võrdsetel alustel, kogusid keskjuhatused malevate ja ringkondade kogemusi järkude sooritamise kohta. Laekunud ettepanekute põhjal otsustati, et **järk loetakse sooritatuks**, kui noorkotkas või kodutütar **on läbinud kõik järgus olevad teemad ning on sooritanud positiivsele tulemusele vähemalt 80% järgu katsenõuetest**.
  - See tingimus jätab paindlikkuse olukordades, kus mõnda teemat ei ole võimalik mingitel põhjustel omandada.
  - Näiteks III järgus on 40 katsenõuet. Kõik teemad tuleb läbida, kuid positiivselt tuleb sooritada vähemalt 32 nõuet.
  - Üks katsenõue loetakse sooritatuks, kui selle juures on **kõik õpiväljundid on saavutatud**.
  - Sooritatud katsenõue fikseeritakse isiklikus KT järgu-, NK õpiraamatus või edaspidi Stuumiumis. Need on abivahendid, mis aitavad järge pidada.
  - Positiivne järgukatse soorituse tingimus viiakse sisse Noorte Kotkaste ja Kodutütarde sisekorda.
- **Järkude sooritamise vanused on organistatsioonide vahel ühtlustunud**.
  - I ja II järku on võimalik sooritada 7–9-aastaselt.

- Edasi (III, IV, V ja VI) on iga järgu sooritamiseks aega kaks aastat ja seetõttu on võimalik VI järku sooritada alates 16. eluaastast.
  - Jätkuvalt kehtib reegel, et kui noor liitub vanemas eas, võib ta järguõppes edasi liikuda vastavalt vanusele kiiremini.
  - Kui mõni teema on noorele siiski liiga raske, siis ta saab kasutada 80% nõuet või läbida teema hilisemas vanuses. Järgukatse üldine kinnitamine toimub kooskõlas katsenõuete täitmisega.
- **Järguõppe läbiviimiseks on igati asjakohane kaasata oma ala asjatundjaid**
    - I, II ja III järk on mõeldud sooritamiseks pigem rühma tasandil.
    - Alates IV järgust on soovituslik väljaõpet läbi viia ringkonna ja/või maleva tasandil, et tagada põhjalikum väljaõpe. See on võimalus, mitte kohustus. Muidugi võib väljaõpet ka kombineerida – üks osa rühma, teine osa maakonna tasemel.

SISULISED MUUDATUSED

- **Valdkondade nimetused.** Selguse huvides on valdkondade nimetusi ühtlustatud.

Kodutütred	Noored Kotkad
Riigikaitse Matkatarkused Ohutus Ühiskond* Loodus ja keskkond Käitumine ja loovus Kehaline aktiivsus	Riigikaitse Matkatarkused Ohutus Ühiskond* Kehaline aktiivsus

* Ajalugu ja kodanikuõpetus on liidetud ühe valdkonna nimetuse alla.

- Üldiselt lähtuti, et keskmiselt oleks riigikaitse 30%, matkatarkused 20% ja ohutus 20% järgust. Riigikaitse osakaal tundub esmapilgul tunduvalt mahukam:
  - on lisandunud mõningaid täiesti uusi teemasid (nt NATO olemus, ajateenistuse ja Kaitseväe olemus jmt);
  - paigutatud kõik riigikaitsega seotud teemad sellesse valdkonda (nt sidepidamine ja NATO tähestik oli enne matkatarkustes).
- Ligi 80% järgust on Kodutütarde ja Noorte Kotkaste organisatsioonide vahel **ühtlustatud**, selleks et võimaldada kvaliteetse väljaõppe läbiviimist.
  - Ühesuguse sisuga on **riigikaitse, matkatarkuste, ohutuse ja kehalise aktiivsuse valdkond**.
  - Valdkonnas “Ühiskond” esineb organisatsioonide vahel mõningaid erinevusi.
  - Kodutütarde järgukavas on valdkond “Loodus ja keskkond”. Need teemad leiab Noorte Kotkaste kavas nii matkatarkuste kui ka ühiskonna valdkonna all.
  - Kodutütardel säilis teema “Käitumine ja loovus”.

- **Uue nüansi sai valdkond “Kehaline aktiivsus”.**
  - Eesmärk on kujundada noorliikmete püsivaid liikumisharjumusi ning suurendada teadlikkust oma tervisest ja füüsilisest võimekusest.
  - Lisaks tehnilistele katsetele sisaldavad järgud ülesandeid, mis suunavad regulaarselt liikuma, oma aktiivsust jälgima, osalema liikumisega seotud väljakutsetes ning mõistma tervise hoidmise põhimõtteid.
  - Kehalisi katseid sooritatakse vastavalt järgnevatele kordadele:
    - Kodutütarde kehaliste katsete läbiviimise kord ja normatiivid;
    - Noorte Kotkaste kehaliste katsete läbiviimise kord ja normatiivid;
    - Kaitseväge kord “Kehaliste võimete kontrolltesti eeskiri ja normatiivid”
  - Kehaliste katsete sooritamine toimub vastavalt vanusele, kas noorteorganisatsioonide normatiivide (7–16a) või Kaitseväge normatiivide (17–18a ning VI järk) järgi.
  - Oluline on, et mõjuval põhjusel ei tohi järgu sooritamine jääda üksnes kehalise testi taha – vajadusel rakendatakse alternatiivseid lahendusi vastavalt kehtestatud korrale (vt KT/NK kehaliste katsete läbiviimise kord p12–14).

JÄRELTEGEVUSED

- Esmajoones toimub edasi Opiq keskkonna uuendamine. Ajakava on järgmine:
  - 1. mai – I järk
  - september – II ja III järk
  - 2026a lõpp – VI–IV järk
- Trükki lähevad uued KT järguraamatud ja NK õpiraamatud, mis tagatakse kõigile soovijatele.

PROTSESSI PANUSTAJAD

- Täname kõiki noortejuhte ja noori maakondades, kes uuendatud kavale muudatusettepanekuid esitasid.
- Järgukavade sisusse panustas enam kui 58 inimest.
  - **Töörühmad:**
    - Riigikaitse: Margo Raju, Kristel Altsaar, Laura Lees, Triin Schaffrik, Renee Aluste, Kainar Kruus, Aina Tarvis
    - Matkatarkused: Reimo Reimer, Martin Erstu, Liisi Preedin, Kristo Sinivee, Taavi Meister
    - Ohutus ja turvalisus: Maire Kruus, Kristjan Laubholts, Silva Lill, Henrieth Kampmann, Egne Lappmaa, Aile Vals, Tarvi Raus
    - Loodus: Astrid Nikkel, Piret Palm, Reet Needo, Gerly Leit
    - Kodanikuõpetus ja ajalugu: Malle Õiglas, Liis Jõesaar, Tarmo Amer, Margit Amer, Maris Esko, Madis Amer, Siim Aksel Amer ja Allan

Saukas. Lisaks mõtlesid kaasa ka Kevin-Julius Kiviberg, Samuel Gilin ja Gabriel Gilin.

- KT käitumine ja loovus: Siiri Sitska, Merike Kasemets, Dairi Õun, Kaisa Meus
- Kehaline aktiivsus: NK keskjuhatus, KT keskjuhatus, Jürgen Külm

- **Esimesed järgukava ülevaatajad ja tagasisidestajad**: Karina Mirtel Derojed, Ly Sova, Airin Laasma, Eveli Ait, Tähti Marjamäe, Antonina Eek, Maarja Mägi, Mattias Idavain, Kaido Õim, Üllart Länik
- **NK keskjuhatus**: Silver Tamm, Marek Koppelman, Alar Tamm, Raigo Õiglas, Janno Simso
- **KT keskjuhatus**: Ave Proos, Siiri Sitska, Kristel Altsaar, Aina Tarvis, Isabella Kelder, Heli Torop
- **KT ja NK suvekoolis (august 2025) ja noortekogude kohtumisel (jaanuar 2026) osalenud noored**, kes analüüsisid uuendatud järgukava ja esitasid muudatusettepanekuid
- **Teised kaasamõtledjad**: Peeter Paenurm, Helen Kahur, Triinu Küünal, Anu Allekand